

Komunikat prasowy

Luksemburg, 20 listopada 2018 r.

Unijna dyrektywa powodziowa z 2007 r. przyniosła zasadniczo pozytywne następstwa, lecz kontrolerzy twierdzą, że obecnie konieczna jest poprawa w zakresie planowania i wdrażania

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, unijna dyrektywa powodziowa z 2007 r. doprowadziła do lepszego oceniania ryzyka powodziowego, lecz konieczne są usprawnienia w zakresie planowania i wdrażania działań przeciwpowodziowych. Kontrolerzy przestrzegają, że nadal występują poważne wyzwania związane z pełniejszym uwzględnieniem w zarządzaniu ryzykiem powodziowym kwestii takich jak zmiana klimatu, ubezpieczenia na wypadek powodzi i planowanie przestrzenne. Zwrócili też uwagę na uchybienia związane z przydziałem środków finansowych.

Od 1985 r. powodzie występują w Europie coraz częściej. W ostatnich latach zarejestrowano ponad dwa razy więcej powodzi gwałtownych o średnim lub dużym stopniu nasilenia niż pod koniec lat osiemdziesiątych. Wraz ze zmianą klimatu w UE występują intensywniejsze opady deszczu i gwałtowniejsze burze, a także podnosi się poziom mórz. Według Europejskiej Agencji Środowiska konsekwencje powodzi rzecznych i opadowych oraz zalewania obszarów przybrzeżnych w Europie będą zasadniczo coraz groźniejsze z powodu coraz intensywniejszych i częstszych powodzi w skali lokalnej i regionalnej. Badania przeprowadzone przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) i inne jednostki wykazują, że w całej Europie opady deszczu staną się prawdopodobnie obfitsze, a poziom mórz będzie się nadal podnosił. Wyniki badań wskazują też na to, że w latach dwudziestych obecnego stulecia straty spowodowane przez powodzie mogą wzrosnąć do 20 mld euro rocznie, w latach pięćdziesiątych – do 46 mld euro, a w latach osiemdziesiątych – do 98 mld euro.

Kontrolerzy sprawdzili, czy zapobieganie powodziom, ochrona przeciwpowodziowa i gotowość na wypadek powodzi na podstawie dyrektywy powodziowej były oparte na rzetelnej analizie oraz czy zastosowane podejście mogło być skuteczne. Przeprowadzili oni wizyty kontrolne dotyczące projektów realizowanych w dorzeczach w ośmiu państwach członkowskich: w Słowenii, we Włoszech, w Hiszpanii, Portugalii, Rumunii, Bułgarii, Austrii i Republice Czeskiej, a także w Niderlandach.

– Wyzwania na przyszłość związane z pełniejszym uwzględnieniem w zarządzaniu ryzykiem powodziowym kwestii takich jak zmiana klimatu, ubezpieczenia na wypadek powodzi i planowanie przestrzenne są nadal aktualne. Powodzie mogą skutkować obrażeniami ciała, utratą życia, znacznymi kosztami ekonomicznymi oraz szkodami dla środowiska i dziedzictwa kulturowego – **powiedział Phil Wynn Owen, członek Trybunału odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Stwierdziliśmy, że unijna dyrektywa powodziowa przyjęta w 2007 r. zasadniczo wywołała pozytywne skutki, lecz we wdrażaniu działań przeciwpowodziowych wystąpiły uchybienia związane z przydziałem środków finansowych.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Kontrolerzy wykryli, że dyrektywa przyczyniła się do lepszej koordynacji pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją, szczególnie za sprawą nadzorczą i monitorującą roli Komisji, a także dzięki dzieleniu się wiedzą i dobrymi praktykami. Ich zdaniem wszystkie państwa członkowskie, w których przeprowadzono kontrole, rozpoczęły wdrażanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym, lecz niezbędne są usprawnienia w tym zakresie. W działaniach przeciwpowodziowych zaobserwowano uchybienia w zakresie przydziału środków finansowych: w planach zarządzania ryzykiem powodziowym państw członkowskich tylko częściowo określono i zagwarantowano źródła finansowania, finansowanie na potrzeby inwestycji transgranicznych było ograniczone, a środki finansowe zasadniczo nie zostały przydzielone zgodnie z priorytetami. Na obszarze jednego dorzecza kontrolerzy oszacowali lukę między planowanymi wydatkami a dostępnym finansowaniem na kwotę ponad 1,1 mld euro.

Większość państw członkowskich przeprowadziła analizę kosztów i korzyści w celu uzyskania najlepszego stosunku wartości do ceny w projektach przeciwpowodziowych, kontrolerzy odnotowali jednak pewne uchybienia w stosowaniu tego narzędzia. Dwie trzecie państw członkowskich w swoich planach nie poświęciło szczególnego miejsca projektom zielonej infrastruktury, które są efektywnymi kosztowo sposobami na ograniczenie ryzyka powodziowego. Jedno państwo członkowskie zaplanowało, że wykorzysta szarą infrastrukturę wykonaną z betonu do wzmocnienia sześciokilometrowego odcinka brzegu rzeki, nie biorąc pod uwagę rozwiązań infrastruktury zielonej.

Kontrolerzy przestrzegają, że nadal występują poważne wyzwania na przyszłość związane z pełniejszym uwzględnieniem w zarządzaniu ryzykiem powodziowym kwestii takich jak zmiana klimatu, systemy ubezpieczeń na wypadek powodzi i planowanie przestrzenne. Przykładowo państwa członkowskie, w których przeprowadzone zostały wizyty, nie były w stanie uwzględnić wpływu zmiany klimatu na stopień nasilenia, częstotliwość i lokalizację powodzi. Ponadto zasadniczo wykorzystywały dane historyczne, co niesie za sobą ryzyko braku odzwierciedlenia przyszłych warunków meteorologicznych czy potencjalnych zmian w częstotliwości i dotkliwości powodzi.

Kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń pod adresem Komisji, która powinna:

- kontrolować, czy państwa członkowskie zwiększają rozliczalność dzięki ilościowym i terminowym celom dotyczącym działań przeciwpowodziowych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym;
- oceniać, czy państwa członkowskie wskazują źródła finansowania w celu zaspokojenia potrzeb wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz opracowują odpowiednie harmonogramy, w tym także dotyczące działań transgranicznych na wspólnych rzekach;
- współfinansować jedynie działania przeciwpowodziowe, którym nadano priorytet na podstawie obiektywnych i właściwych kryteriów, takich jak analiza kosztów i korzyści oraz, w odpowiednich przypadkach, ocena uwzględniająca transgraniczne oddziaływanie;
- egzekwować zgodność z ramową dyrektywą wodną nowej infrastruktury przeciwpowodziowej proponowanej przez państwa członkowskie w planach zarządzania ryzykiem powodziowym;
- każdorazowo, gdy państwa członkowskie wnoszą o środki unijne na rzecz nowej proponowanej infrastruktury powodziowej, zbadać, czy sprawdziły one wykonalność wdrożenia istotnych środków ekologicznych;
- kontrolować, czy plany zarządzania ryzykiem powodziowym państw członkowskich obejmują działania mające na celu zwiększenie poziomu wiedzy i narzędzia niezbędne do wyjaśnienia wpływu zmiany klimatu na, między innymi, powodzie gwałtowne i podnoszenie się poziomu mórz, oraz czy lepiej uwzględniają skutki zmiany klimatu w zarządzaniu ryzykiem powodziowym;
- kontrolować, czy państwa członkowskie zaplanowały działania w celu zwiększania ogólnego poziomu wiedzy na temat korzyści płynących z ubezpieczenia na wypadek powodzi oraz w celu większego rozpowszechnienia tych ubezpieczeń;

- kontrolować, czy państwa członkowskie korzystały ze swoich planów zarządzania ryzykiem powodziowym w celu oceny zakresu, w jakim zasady planowania przestrzennego są odpowiednio zaprojektowane i egzekwowane na obszarach zagrożonych powodzią.

Informacje dla redaktorów

Operacje kryzysowe i związane z likwidacją skutków powodzi zostały w niniejszej kontroli zostały pominięte. Nie wchodzi one bowiem w zakres dyrektywy powodziowej.

Trybunał opublikuje wkrótce sprawozdanie specjalne na temat pustynnienia w UE.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie, co dowodzi korzyści płynących z prac Trybunału dla obywateli UE.

Sprawozdanie specjalne nr 25/2018 pt. „Dyrektywa powodziowa – nastąpiły postępy w ocenie ryzyka, jednak wymagana jest poprawa planowania i wdrażania” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.